

NIEUWSBRIEF

1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De meicirculaire 2022 is volgens planning verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de invoering per 1 januari 2023 van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds en de actualisatie van het accres op basis van de Voorjaarsnota 2022.

We hebben de meicirculaire 2022 voor jou verwerkt in PAUW. In deze nieuwsbrief geven we een toelichting en aanwijzingen voor de verwerking in PAUW. De nieuwsbrief bestaat uit een algemeen deel met informatie, die je nodig hebt om de circulaire te verwerken en een bijlage. Beide onderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Belangrijkste onderwerpen:

- De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023.
- De accressen vanaf 2022 tot en met 2025 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek. De mutaties ten opzichte van de stand van **septembercirculaire 2021** zijn als volgt:

Per jaar	Cumulatief
- 2022: € 1.008 miljoen	€ 1.008 miljoen
- 2023: € 1.544 miljoen	€ 2.552 miljoen
- 2024: € 1.588 miljoen	€ 4.140 miljoen
- 2025: € 1.075 miljoen	€ 5.215 miljoen
- 2026: € 2.404 miljoen -/-	€ 2.811 miljoen
- 2027: € 1.082 miljoen	€ 3.893 miljoen

Naast deze bedragen is in de jaren 2023 t/m 2025 telkens eenmalig een onttrekking van € 250 miljoen opgenomen als voeding van de specifieke uitkeringen Volkshuisvestingsfonds en Woningbouwimpuls.

- De oploop van de opschalingskorting voor de jaren 2023 tot en met 2025 wordt incidenteel geschrapt.
- Afrekening BCF 2021 van € 119,49 miljoen eenmalig in uitkeringsjaar 2022.
- Vaststellen definitieve compensatie inkomstenderving 2020 voor 70 gemeenten voor € 151,794 miljoen.
- De omvangrijkste taakmutatie is de incidentele compensatie van € 1.445 miljoen voor de tekorten Jeugdzorg voor het jaar 2023. Daarnaast zijn er veertien andere taakmutaties, waarvan vier in verband met de overheveling vanaf 2023 naar de algemene uitkering vanuit vier integratie-uitkeringen: Participatie (Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding exclusief beschut werk), Voogdij/18+, Inburgering en Raadsledenvergoeding kleine gemeenten.
- Loon- en prijscompensatie (LPO) 2022 in het sociaal domein voor de volgende taken die vanaf 2023 vanuit een integratie-uitkering worden overgeheveld naar de algemene uitkering:
 - Voogdij 18+ € 26,668 miljoen structureel vanaf 2022
 - Beschermd wonen € 54,278 miljoen structureel vanaf 2022
 - Beschermd wonen € 14,213 miljoen structureel vanaf 2022 correctie n.a.v. zorgsalarissen APB 2022
 - Participatie: € 66,595 miljoen in 2022, aflopend naar € 57,921 miljoen structureel

In de nieuwsbrief worden macrobedragen in miljoenen euro genoemd, tenzij anders vermeld. Om te weten hoeveel geld het is voor uw gemeente is een rekenregel te geven, door omrekenen via de uitkeringsfactor. Voor 2022 is één uitkeringspunt € 19,5 miljoen en vanaf 2023 is één uitkeringspunt ongeveer € 29 miljoen. Eén uitkeringspunt is voor iedere gemeente anders. Het komt overeen met 0,001 * de uitkeringsbasis van de gemeente (Zie rubriek B, berekeningsrapport PAUW).

Tot en met 2022 geldt nog een andere optie, namelijk het aantal inwoners uitgedrukt in euro's, maar dit is wel afhankelijk van de structuurkenmerken. Vanaf 2023 geldt dit niet meer.

2. Aanwijzingen verwerking in PAUW

Voor de invoering van het nieuwe verdeelmodel per uitkeringsjaar 2023 hebben we in PAUW twee aparte circulaire's hebben opgenomen:

1. Meicirculaire 2022 deel 1 herverdeeeffect

De eerste circulaire is bedoeld om alle verschillen voor uitkeringsjaar 2023 tussen de oude verdeling van het gemeentefonds en de nieuwe verdeling toe te kunnen wijzen aan het herverdeeeffect.

2. Meicirculaire 2022 deel 2 mutaties omvang AU

De tweede circulaire is bedoeld om alle mutaties in omvang van de algemene uitkering toe te kunnen wijzen aan de algemene mutaties, de taakmutaties en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Let op: het is de bedoeling dat in PAUW de opgaven in de bovenstaande volgorde aan de betreffende circulaire's worden gekoppeld.

Deze splitsing in twee aparte circulaire's was nodig, omdat we voor het nieuwe verdeelstelsel alle oude clusters op nul (0) hebben gezet, en vervolgens de nieuwe hebben opgebouwd. Bij het nieuwe verdeelstelsel past een veel lagere uitkeringsfactor, een verschil van 445 punten. Wij verklaren de taakmutaties altijd tegen de oude uitkeringsfactor. Dat is een bewuste keuze om de mutaties in de uitkeringsfactor van de nieuwe circulaire ook te kunnen verklaren (BZK doet dat niet!). In de reguliere meicirculaire (deel 2 dus) zit een aantal grote taakmutaties opgenomen, denk aan jeugdzorg ad € 1,4 miljard. Als we geen tussenstap met deel 1 hadden gemaakt, was er een analyse uitgerold met veel hogere bedragen dan terecht is.

Je kunt nu een analyse maken tussen deel 2 en 1 waarbij alle taakmutaties en mutaties in IU/DU worden weergegeven, die in lijn zijn met de bedragen die op de bestanden van ministerie BZK voorkomen. En je kunt zo een afweging maken om deze bedragen te reserveren aan de lastenzijde van de begroting.

Je kunt dus **geen** analyse maken tussen deel 2 van de meicirculaire 2022 en de decembercirculaire c.q. de septembercirculaire 2021 om de omvang van de taakmutaties dan wel het herverdeeeffect te bepalen.

De eindbedragen van deel 2 sluiten exact aan bij de circulaire. We hebben heel veel tijd en energie besteed aan een correcte analyse, maar de eerlijkheid gebied te zeggen dat we geen exacte aansluiting kunnen vinden met het BZK-bestand herverdeeeffecten voor jouw gemeente. De extreem hoge mutatie van de uitkeringsfactor en de wijziging van het aantal miljoenen per punt uitkeringsfactor van € 19,5 miljoen naar € 29 miljoen zijn daar debet

aan. Ook kunnen de berekende eenheden bij de maatstaven verschillend zijn. Verder moeten we ons realiseren dat het herverdeeleffect er bij gemeenten die tegen constante prijzen ramen er anders uit ziet dan bij gemeenten die tegen lopende prijzen ramen. Terwijl het ministerie van BZK het effect alleen tegen lopende prijzen presenteert. Bij maatstaf 56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023 hebben we de suppletie ingroeipad ingelezen conform het BZK-bestand. Daarnaast hebben we de maatstaf 56d suppletie sociaal domein met ingang van 2023 laten vervallen. Officieel hoort dit deel ook bij het herverdeeleffect.

In het nieuwe verdeelstelsel is een aantal nieuwe maatstaven opgenomen en een aantal bestaande maatstaven met een andere definitie. Op 2 mei hebben we deze informatie al met jou gedeeld.

Nieuwe maatstaven zijn:

5d	Personen ouder dan 75 boven drempel
7m	Laag opleidingsniveau boven drempel
8f	Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep
12b	Personen met een migratieachtergrond
14a	lokale centrumfunctie
14b	Regionale centrumfunctie
14c	Landelijke centrumfunctie
15h-2	Onderwijsachterstand
42a	Verkiezingen Den Haag

Bestaande maatstaven met een andere definitie zijn:

1g	WOZ waarde niet-woningen eigenaren
1h	WOZ waarde niet-woningen gebruikers
7c-3	Huishoudens met een laag inkomen boven drempel
8a-2	Bijstandsontvangers

De berekende eenheden die hier bij horen zullen grotendeels onbekend zijn. Vandaar dat we er voor gekozen hebben bij opgaven met zowel type 1, als type 2 en type 3 voor al deze maatstaven de berekende eenheden in te lezen uit het BZK-rekenmodel. De berekende eenheden zijn de uitkomst uit de formule die door meerdere parameters tot stand kunnen komen. Het is overigens wel mogelijk die zelf te overschrijven.

Voor een aantal maatstaven hebben we de volgende specifieke aanwijzing:

- *Maatstaven 1g WOZ niet-woningen eigenaar en 1h WOZ niet-woningen gebruiker*

Als je bij een nieuwe opgave hebt gekozen voor een type 1, type 2 of type 3 opgave maak je voor de nieuwe maatstaven gebruik van de mogelijkheid om de berekende eenheden/waarden uit het BZK-rekenmodel in te lezen. Het is mogelijk voor jou als gebruiker om deze ingelezen BZK-waarden te overschrijven. Dit kan nodig zijn, omdat het BZK-rekenmodel misschien te lage WOZ-waarden bevat.

Voor het overschrijven gebruik je de volgende formules:

- $1/1.000$ van de (WOZ-waarde van de niet-woningen eigenaar *0,7)
- $1/1.000$ van (WOZ-waarde van de niet-woningen gebruiker *0,7)

- **Maatstaf 42a Verkiezingen Den Haag, 45 Herindeling en 53 Aanvullende uitkering**
Bij het aanmaken van een nieuwe opgave wordt deze maatstaven in stap 2 'maatstaven' getoond als "onvolledige maatstaf". Bij stap 1 'basisinstellingen' tref je een vinkboxje aan dat standaard op 'aan' staat. Als je zeker weet dat deze maatstaf niet voor jouw gemeente van toepassing is, kun je het vinkboxje uitzetten.
- **Maatstaf 39 Vast bedrag**
Voor Baarle-Nassau is het dubbele vaste bedrag vervallen. Bij deze maatstaf moet deze gemeente dus vanaf het jaar 2023 het cijfer 1 invoeren.

3. SAMENVATTING

Nieuw verdeelstelsel per 1 januari 2023

Hoofddoel voor een nieuw verdeelstelsel was om dat eenvoudig en uitlegbaar te maken en dat beter aansluit bij de noodzakelijke kosten die gemeenten maken (dat was vooral nodig in het sociaal domein). De indeling van de clusters is logischer en globaler gemaakt en het aantal maatstaven is gehalveerd.

Op 6 april jl. zijn de Tweede Kamer en gemeenten door de fondsbeheerders geïnformeerd over een nieuwe verdeling van de algemene uitkering met ingang van 1 januari 2023.

In de meicirculaire 2023 is het nieuwe verdeelmodel van 2019 geactualiseerd naar de stand van 1 januari 2023. Deze actualisatie betreft de volgende onderdelen:

1. De standen van de gebruikte verdeelmaatstaven zijn geactualiseerd.
2. Alle budgetontwikkelingen die in de periode 2020 tot en met 2022 hebben plaatsgevonden zijn volgens de nieuwe verdeling verwerkt, ook de mutaties uit de meicirculaire 2022 die betrekking hebben op het uitkeringsjaar 2022.
3. Een actuelere gemeentelijke indeling (2022).

Ingroeipad

Het ingroeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve of negatieve effect is in 2023 € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het maximale **positieve of negatieve** effect in 2025 bedraagt hierdoor € 37,50 per inwoner.

Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage economische status en voor krimpgemeenten geldt tot en met 2025 een aangepast ingroeipad. Dat zijn in totaal 41 gemeenten. Hiervoor moeten deze gemeenten in 2020 aan twee van de volgende drie criteria voldoen:

- **Criterion 1**
Gemeenten waarvan de bevolking een lage sociaal economische status heeft. Hierbij is gebruik gemaakt van de definitie van het CBS en de definitie zoals deze gehanteerd wordt in de jaarlijkse begrotingsanalyse van het ministerie van BZK.
- Gemeenten met een relatief zwakke financiële positie.
Criterion 2: Het OZB-tarief is hoger dan 120% van het gemiddelde van Nederland. Hierbij is het tarief gewogen op basis van de WOZ-waarde
Criterion 3: De solvabiliteit ligt onder de 30%.

Het maximale negatieve effect voor deze gemeenten is in 2023 € 5 per inwoner, in 2024 € 7,50 per inwoner en in 2025 € 10 per inwoner. Het maximale negatieve effect in 2025 bedraagt hierdoor € 22,50 per inwoner.

Het herverdeeeffect als gevolg van het nieuwe verdeelmodel wordt in de jaren 2023 tot en met 2025 verhoogd of verlaagd met een bedrag dat wordt toegekend via de suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023. In onderstaande tabellen geven we een toelichting op de werking van de suppletie-uitkering voor de nieuwe verdeling met een voorbeeld van plus en min € 50 per inwoner.

Werking van de suppletie voor het nieuwe verdeelstelsel bij een negatief herverdeeeffect voor een gemeente:

Suppletie nieuw verdeelstelsel	2023	2024	2025	2026
Herverdeeeffect	-50,00	-50,00	-50,00	-50,00
Suppletie-uitkering Nieuwe verdeling GF	<u>42,50</u>	<u>27,50</u>	<u>12,50</u>	<u>12,50</u>
Netto effect	-7,50	-22,50	-37,50	-37,50

Werking van de suppletie voor het nieuwe verdeelstelsel bij een positief herverdeeeffect voor een gemeente:

Suppletie nieuw verdeelstelsel	2023	2024	2025	2026
Herverdeeeffect	50,00	50,00	50,00	50,00
Suppletie-uitkering Nieuwe verdeling GF	<u>-42,50</u>	<u>-27,50</u>	<u>-12,50</u>	<u>-12,50</u>
Netto effect	7,50	22,50	37,50	37,50

Verevening belastingcapaciteit OZB

Het onderzoek naar de Overige Eigen Middelen is nog niet afgerond. In verband hiermee is besloten het vereveningspercentage van de OZB te handhaven op de huidige 70% voor niet-woningen en 80% voor woningen in plaats van een ophoging naar 90%. De fondsbeheerders willen de verevening van de algemene eigen middelen in samenhang beschouwen. Voor de twee maatstaven die betrekking hebben op niet-woningen (ozb niet-woningen eigenaren en ozb niet-woningen gebruikers) blijft gelden dat maximaal € 35.000 aan WOZ-waarde per inwoner in de verevening wordt betrokken, net als in het oorspronkelijke verdeelvoorstel. Van deze aftopping van de verdeelmaatstaf 'WOZ-waarde niet-woningen profiteren in 2020 27 gemeenten¹. Het niet via de OZB-maatstaven verevende deel (respectievelijk 30% en 20%) wordt ingehouden via een vast bedrag per woonruimte. De rekentarieven zijn opgetrokken tot het gemiddelde niveau van OZB-tarieven in 2017. Met name die van niet-woningen zijn sterk gestegen.

Herverdeeeffect

Tot de verwerking in de circulaire van het gemeentefonds zijn de maatstafgegevens en de omvang van de clusters, waaruit de verdeling is opgebouwd, geactualiseerd. De fondsbeheerders hebben ook de taakmutaties, die in de periode 2019-2022 hebben plaatsgevonden, verwerkt. Dat kan leiden tot verschuiving in de herverdeeeffecten. In de meicirculaire 2022 zijn de herverdeeeffecten definitief vastgesteld. Op de definitieve stand van de herverdeeeffecten is het ingroei-pad gebaseerd.

¹ In 2020 betreft het de volgende gemeenten: Ameland, Amsterdam, Baarle-Nassau, Barneveld, Borsele, Delfzijl, Eindhoven, Haarlemmermeer, Het Hogeland, Moerdijk, Noord-Beveland, Noordoostpolder, Ouder-Amstel, Rotterdam, Schiermonnikoog, Sittard-Geleen, Son en Breugel, Terneuzen, Terschelling, Texel, Utrecht, Venray, Vlieland, Westland, Zeewolde, Zoeterwoude.

PAUW dashboard herverdeeeffect

In ons PAUW dashboard zullen we ook de laatste publicatie van de herverdeeeffecten verwerken. Daar hebben we ongeveer een week voor nodig. Je vindt hierin in één oogopslag de belangrijkste herverdeeeffecten van de herijking gemeentefonds op basis van de publicaties in juli en december 2021 voor het jaar 2017, augustus en december 2021 voor het jaar 2019 en mei 2022 voor het jaar 2022. In het dashboard kan je de herverdeeeffecten zien per domein, cluster of maatstaven en vergelijken met andere gemeenten. Inmiddels hebben 75 gemeenten gekozen voor een abonnement.

Wil je ook een abonnement nemen? Dat kan door het [aanvraagformulier PAUW Dashboard](#) in te vullen.

Accessen

Via de normeringsystematiek ‘samen trap op en samen de trap af’ wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd, ook wel het accres genoemd.

In de meicirculaire 2022 zijn de accessen vanaf 2022 bijgewerkt. Voor alle jaren vanaf 2022 is sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. De accessen zijn hoger dan aangekondigd in de voorgaande circulaire en ook hoger dan aangekondigd in de startnota van het kabinet.

De cumulatieve mutaties ten opzichte van de septembercirculaire 2021 zijn als volgt:

Per jaar	Cumulatief
- 2022: € 1.008 miljoen	€ 1.008 miljoen
- 2023: € 1.544 miljoen	€ 2.552 miljoen
- 2024: € 1.588 miljoen	€ 4.140 miljoen
- 2025: € 1.075 miljoen	€ 5.215 miljoen
- 2026: € 2.404 miljoen -/-	€ 2.811 miljoen
- 2027: € 1.082 miljoen	€ 3.893 miljoen

De bedragen hebben tot en met 2025 een structurele doorwerking. Vanaf 2026 wordt de normeringsmethodiek aangepast.

De accessen zijn hoger dan eerder gemeld in de Maartbrief 2022 en bijgesteld op basis van de Voorjaarsnota 2022². In de jaren 2022 tot en met 2025 zijn de hogere accessen het gevolg van extra rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomensbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen.

In het Coalitieakkoord zijn vanaf 2023 middelen voor woningbouwimpuls (10 x € 100 miljoen) en volkshuisvesting (4 x € 150 miljoen) opgenomen in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). Gemeenten kunnen daar door middel van een aanvraag een beroep op doen. Ter gedeeltelijke voeding van de SPUK's is voor de jaren 2023 tot en met 2025 3 * eenmalig € 250 miljoen aan het accres onttrokken.

² Voorjaarsnota 2022, Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2021-2022, 36 120, nr. 1, toelichting per maatregel nr. 18, pagina 16
[Voorjaarsnota 2022: nieuwe uitgaven defensie en sociale zekerheid | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

Accres 2026 en verder

In de Startnota heeft het kabinet aangegeven dat het accres voor 2026 niet is berekend, maar vastgezet op een taakstellende plus van € 840 miljoen ten opzichte van de septembercirculaire 2021. Verder zijn in deze nota twee belangrijke wijzigingen aangekondigd voor het accres:

1. Het accres wordt tot 2025 grotendeels op basis van bestaande afspraken berekend. En een aantal investeringsfondsen (klimaat, ontsluiten nieuwbouwwoningen en stikstof) worden uitgezonderd op de accresrelevante uitgaven (aru). Het Rijk is in gesprek met de gemeente- en provinciekoepels over het vastzetten van het volumedeel van het accres voor de periode tot en met 2025.
2. Vanaf 2026 zal het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Er wordt geen volume-accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor de loon- en prijsontwikkeling.

Splitsing accres in volumedeel en nominaal deel

Om over te gaan op een variabele loon- en prijsontwikkeling (lpo) indexatie moet het bestaande accres één keer gesplitst worden in een volume- en een nominaal deel.

1. Het nominale deel is ter compensatie van loon- en prijsstijging
2. Het volumedeel is ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres

De splitsing in twee delen gebeurt op basis van de standen bij de Startnota en de loon- en prijsontwikkeling uit de Macro Economische Verkenning 2022 van het CPB. Daarna staat het jaarlijkse volumedeel (in euro) vast en beweegt het lpo-deel mee met de CPB-ramingen.

De index voor loon-prijsontwikkeling geschiedt op basis van de CPB-raming van de loonvoet sector overheid, index materiele overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen aangehouden. We hebben die voor de jaren 2022 t/m 2025 vervat in onderstaande tabel.

Tabel 1 Loon- en prijsstijging CEP 2022

Loon- en prijsstijging CEP 2022	Gewicht	2022	2023	2024	2025
Loonvoet sector overheid	60%	4,3%	3,6%	4,2%	4,1%
Prijzen netto materiele consumptie	20%	4,1%	2,3%	2,4%	2,4%
Prijzen overheidsinvesteringen	20%	5,2%	2,5%	1,9%	1,8%
Totaal	100%	4,4%	3,1%	3,4%	3,3%

Vervolgens wordt de splitsing tussen nominaal en volume deel in beeld gebracht.

Tabel 2 Splitsing accres 2022 – 2025 in nominaal deel en volumedeel

Gemeentefonds stand meircirculaire 2022	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Grondslag accres in miljoenen	29.665	34.095	34.453	35.295	?	34.903
Accres in %	8,43%	6,70%	6,67%	5,91%	?	3,10%
Nominaal deel accres in %	4,44%	3,12%	3,38%	3,30%	?	3,10%
Volume deel accres in %	3,99%	3,58%	3,29%	2,61%	?	0,00%
Accres in miljoenen	2.501	2.285	2.299	2.085	-1.377	1.082
Accres cumulatief in miljoenen	2.501	4.786	7.086	9.171	7.793	8.875
Nominaal deel accres in miljoenen	1.315	1.065	1.165	1.165	850	1.082
Volume deel accres in miljoenen	1.185	1.220	1.135	920	-2.227	0

Bij jaar 2026 valt op dat het taakstellende accres uit het Coalitieakkoord niet terug komt in de circulaire. Sterker nog, er is sprake van een negatief volume-acces van € 2,227 miljard waardoor het accres per saldo uitkomt op negatief € 1.377 miljoen. In de septembercirculaire 2021 was in 2026 nog sprake van een positief accres van € 1.027 miljoen, zodat het verschil maar liefst € 2.404 miljoen bedraagt!!

Opschalingskorting

De opschalingskorting wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd is. De opschalingskorting heeft de gemeenten in de jaren 2015 t/m 2021 cumulatief al € 1,5 miljard gekost en daarnaast € 150 miljoen als gemist accres over de opschalingskorting.

De oploop van de opschalingskorting is geschrapt voor de duur van de kabinetsperiode. Het betreft een reeks die oploopt van € 400 miljoen in 2023 naar € 675 miljoen in 2025. Eerder was de oploop van de opschalingskorting al bevroren voor de jaren 2020 tot en met 2022. Dit betekent dat de stand van de opschalingskorting zoals bereikt in 2019 van € 300 miljoen wordt bevroren tot en met 2025. Incidenteel wil zeggen dat de korting in de betreffende jaren (€ 400 miljoen voor 2023; € 135 miljoen voor 2024 en € 140 miljoen voor 2025) wordt teruggeboekt, maar de reeks eindigt wel in een korting van € 975 cumulatief in 2026, zoals voorzien.

De onderstaande tabel geeft de jaarlijkse opschalingskorting weer voor de jaren 2015 - 2026:

Opschalingskorting in € 1 mln.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 Structureel
Landelijke opschalingskorting, per jaar	60	60	60	60	60	70	90	110	130	135	140	0
Cumulatieve opschalingskorting	60	120	180	240	300	370	460	570	700	835	975	975
Septembercirculaire 2020												
Landelijke opschalingskorting (incl. bevriezing 2020,2021)	60	60	60	60	60	0	0	270	130	135	140	0
Cumulatieve opschalingskorting	60	120	180	240	300	300	300	570	700	835	975	975
Septembercirculaire 2021												
Landelijke opschalingskorting (incl. bevriezing 2020,2021,2022)	60	60	60	60	60	0	0	0	400	135	140	0
Cumulatieve opschalingskorting	60	120	180	240	300	300	300	300	700	835	975	975
Meicirculaire 2022												
Landelijke opschalingskorting (incl. terugdraaien 2020 t/m 2022)	60	60	60	60	60	0	0	0	0	0	0	675
Cumulatieve opschalingskorting	60	120	180	240	300	300	300	300	300	300	300	975

BTW-Compensatie Fonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,6 miljard voor gemeenten in 2022. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage.

In de septembercirculaire 2021 is een voorschot voor het jaar 2021 van € 215,959 miljoen verstrekt. In deze circulaire volgt de afrekening voor het jaar 2021 een plus van € 119,49 miljoen. Gemeenten hebben minder gedeclareerd bij het BCF, waardoor de ruimte onder het plafond groter is geworden. De afrekening over 2021 vindt plaats in 2022 als incidentele compensatie.

Deze afrekening heeft ook structurele gevolgen. Voor de begroting 2023 met bijbehorende meerjarenraming is in

deze circulaire een advies opgenomen dat die raming maximaal gelijk mag zijn aan de afrekening van 2021, een macro bedrag van € 335,449 miljoen in alle jaren. Dat komt overeen met 11,4 punten van de uitkeringsfactor. De provinciaal toezichthouders hebben aangegeven dit advies als richtlijn te gebruiken bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting 2023-2026. Ook geven ze aan voorzichtig te zijn met het opnemen van een raming voor dit dekkingsmiddel.

Bevolkingsdaling

De middelen voor bevolkingsdaling voor negen krimpregio's worden in eenmalig worden gecontinueerd (zie decembercirculaire 2021 § 3.3.1, pagina 25). De middelen worden in 2022 verstrekt via een specifieke uitkering vanaf de begroting van het ministerie van BZK om de rechtmatigheid te waarborgen. Het totaal benodigde bedrag van € 11,2 miljoen zal in de septembercirculaire 2022 worden onttrokken aan de algemene uitkering.

Compensatie corona

▪ *Inkomstenderving 2020 (covid-19)*

Voor 73 gemeenten is de compensatie van inkomstenderving over 2020 nog niet afgerond in de decembercirculaire 2021. Van 70 gemeenten wordt nu de compensatie definitief gemaakt. In deze circulaire wordt een bedrag van € 151,794 uitgekeerd via de decentralisatie-uitkering Inkomstenderving 2020. Voor de resterende 3 gemeenten volgt de definitieve afrekening later dit jaar.

Verder wordt een aankondiging gedaan voor afrekening van een tweetal corona-dossiers in december 2022:

▪ *Afrekening inkomstenderving 2021*

Verschil tussen begrote inkomsten 2021 en gerealiseerde inkomsten 2021.

▪ *Meerkosten 2022 – Wmo 15 en Jeugdwet*

Op voorhand geldt een raming van € 73 miljoen.

Vergoeding opvang ontheemden Oekraïne

De gemeenten en veiligheidsregio's werken aan het realiseren van opvangplekken. Om gemeenten duidelijkheid te geven over wat zij ontheemden kunnen bieden en welke kosten vergoed worden door het Rijk, is een regeling voor een specifieke uitkering op basis van normbedragen opgesteld.

In het kader van de opvang ontheemden Oekraïne zijn de gemeenten ook verantwoordelijk voor:

- Het realiseren van voldoende en adequate onderwijshuisvesting. Vergoeding vindt plaats via een specifieke uitkering, waarbij de gemeenten achteraf gecompenseerd worden voor gerealiseerde kosten.
- Het inrichten van leerlingenvervoer. Vergoeding vindt plaats via een eenmalige decentralisatie uitkering voor de periode mrt – juli 2022.
- De zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet, en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid.

Voor de bedrijfsvoering en kosten voor GGD en veiligheidsregio's en gemeenten moet een systeem voor vergoeding worden opgericht. Om de 25 veiligheidsregio's te kunnen ondersteunen is een bedrag van ongeveer € 500.000 per maand per regio geschat.

Veel mensen die uit Oekraïne zijn gevlucht, melden zich bij gemeenten. Personen met de Oekraïense nationaliteit kunnen worden ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) op aangifte van verblijf en adres bij de gemeente waar zij (tijdelijk) verblijven. Deze inschrijvingen tellen mee bij een jaarlijkse telling op 1 januari van het aantal inwoners en kunnen gevolgen hebben voor de prognose van het aantal inwoners van een gemeente.

Sociaal domein

De omvangrijkste taakmutatie in de circulaire: de definitieve verdeling van € 1.445 miljoen voor het jaar 2023 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Bij het afsluiten van de Hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden. Het advies van de Arbitragecommissie c.q. de Commissie van Wijzen vormt het uitgangspunt.

Voor de jaren 2023 tot en met 2026 hadden het Rijk, de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) aanvankelijk afgesproken dat de gemeenten een stelpost mochten opnemen in de begroting van nog te ontvangen middelen. De netto-reeks van de Arbitragecommissie vormde daarvoor het uitgangspunt. Vanuit behoedzaamheid gold hiervoor een maximum van 75% omdat de resultaten uit de Hervormingsagenda kunnen leiden tot een lagere netto-reeks. De compensatie 2023 is in de meicirculaire 2022 echter volledig gegeven, dus 100%. De vraag is of voor de jaren 2024 en volgende nog steeds een afslag van 25% geldt. We hebben met verschillende organisaties contact opgenomen om hier antwoord op te geven, maar geen enkele kon of wil hier antwoord op geven.

Let op: bij de verwerking van de taakmutatie 2023 moet je rekening mee houden dat een eventuele stelpost bij stap 3 'overige waarden' in PAUW op nul (0) gezet moet worden of dat je elders in jouw begroting de stelpost voor dit jaar moet laten vervallen.

Aanvullende toelichting voor tekorten Jeugdzorg:

- Het bruto bedrag waar de Commissie van Wijzen vanuit gaat is € 1,828 miljard.
- Het bedrag van de dossiers bezuinigingen en aftrekposten waar overeenstemming over is bereikt, staat voor 2023 op € 374 miljoen en loopt op tot iets meer dan € 1 miljard voor 2026.
- Er is ook nog een lijst met dossiers waar nog geen overeenstemming is bereikt. Dat is de ongewisse factor in het geheel. Er kunnen bedragen worden bijgeboekt naar dossiers waar wel overeenstemming over is, wat leidt tot een hogere aftrekpost.
- Een extra besparing in het jeugd domein van in 2024 € 100 miljoen, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel € 511 miljoen vanaf 2027. De besparing is een rijks verantwoordelijkheid. Het Rijk is aanzet om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen als aanvulling op de beoogde Hervormingsagenda. Het gaat om maatregelen waarbij gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegeneerd worden.

Overige onderwerpen sociaal domein

- IU Voogdij/18+: LPO vanaf 2022 € 26,668 miljoen.
- IU Partipatie: LPO vanaf 2022 € 66,595 miljoen.
- IU Beschermd wonen:
 - LPO vanaf 2022 € 54,278 miljoen.
 - correctie LPO vanaf 2022 € 14,213 n.a.v. zorgsalarissen APB 2022.
 - volume-indexatie structureel vanaf 2023 € 36,793 miljoen en volume-indexatie vanaf 2022 naar aanleiding van nieuwe middellangetermijn (MLT)-raming € 1,243 miljoen.
- IU Inburgering: toevoeging middelen voor leefbaarheidstoets € 5,371 miljoen in 2022.

De LPO compensatie is telkens ± 3,5% .

Compensatieregeling 'onderbreking financieringssytematiek Voogdij/18+

De verdeling van de integratie-uitkering Voogdij/18+ is in 2022 nog op basis van historisch zorggebruik (T-2) per gemeente met gemiddelde dagprijzen (p) die worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen (q). Hierbij is rekening gehouden met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022, waarbij de verantwoordelijkheid voor de zorg van zo'n 10.000 kinderen naar een andere gemeente is verschoven. Vanaf 2023 vindt de verdeling plaats via objectieve maatstaven via de algemene uitkering.

Doordat voor 2022 sprake is van een verdeelsystematiek van het budget voor Voogdij/18+ op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel ontstaat een onderbreking in de financieringssytematiek. Voor de wijziging van het woonplaatsbeginsel is de compensatieregeling 'onderbreking financieringssytematiek voogdij/18+' ontwikkeld. Gemeenten kunnen tot uiterlijk 1 oktober een aanvraag voor compensatie indienen.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In de meicirculaire zijn zes nieuwe decentralisatie-uitkeringen opgenomen en verschillende mutaties in drieëntwintig bestaande integratie- en decentralisatie-uitkeringen (IU's en DU's). Het gaat om de volgende DU's:

- Nr. 421 DU Extra capaciteit BOA's € 13 miljoen structureel vanaf 2022
- Nr. 422 DU Informele scholing € 0,150 miljoen in 2022
- Nr. 423 DU Online weerbaarheid € 0,163 miljoen in 2022
- Nr. 424 DU Uitvoeringskosten klimaatakkoord € 112,591 miljoen in 2022
- Nr. 425 DU Windpark N33 € 1,79 miljoen in 2022
- Nr. 426 DU Duurzame polder € 0,25 miljoen in 2022

In zeven bestaande IU's en DU's hebben de mutaties een omvang groter dan € 10 miljoen, waaronder:

- *Extra capaciteit BOA's*
Voor de capaciteit van BOA's in de openbare ruimte wordt € 13 miljoen via een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld aan gemeenten. Als verdeelsleutel wordt een standaard basisbedrag en een variabel aanvullend bedrag op basis van inwonertal gehanteerd.
- *Uitvoeringskosten klimaatakkoord*
Voor de uitvoeringskosten voor het klimaatakkoord wordt in 2022 een totaalbedrag van € 112,591 miljoen aan gemeenten beschikbaar gesteld. Er vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere VNG, IPO en het

Rijk over de resterende middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid.

▪ **Brede aanpak dak- en thuisloosheid**

Voor het voorkomen van dakloosheid, om- en afbouw van de maatschappelijke opvang en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen wordt in 2022 € 61,9 miljoen aan centrumgemeenten maatschappelijke opvang/beschermd wonen verstrekt. Verder blijft € 3,1 miljoen op de VWS-begroting en wordt gebruikt voor landelijke subsidies, monitoring, opdrachten, etc.

▪ **Crisisdienstverlening**

Als onderdeel van de crisisdienstverlening is de Aanpak Jeugdwerkloosheid met een jaar verlengd tot en met 2022 met een bedrag van € 33,110 miljoen. De middelen worden onverdeeld in drie categorieën: coördinatie van regionale aanpak jeugdwerkloosheid (€ 3,360 miljoen), ondersteunen naar werk van kwetsbare aankomend mbo-gediplomeerden (€ 17,270 miljoen) en ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters (€ 12,470 miljoen).

▪ Bij de decentralisatie-uitkering brede impuls combinatiefunctionarissen (maatstafnummer 71) wijken we af van de meicirculaire c.q. het rekenmodel door 2023 en volgende jaren al op te nemen ter hoogte van de waarden van 2022.

Voor een toelichting en de mutaties op bestaande IU's en DU's verwijzen we naar paragraaf 3 (pagina 29 en volgende) van de meicirculaire 2022.

Taakmutaties

In de meicirculaire 2022 zijn 14 taakmutaties opgenomen, waarvan vijf onderdeel uitmaken van de overheveling vanaf 2023 naar de algemene uitkering vanuit de integratie-uitkeringen.

Onderstaand een samenvatting van de taakmutaties:

- Permanente registratie kiezers buitenland: € 0,8 miljoen eenmalig in 2022
- Energietoeslag: € 854 miljoen eenmalig in 2022, waarbij € 40 miljoen voor compensatie apparaatslasten
- Jeugdhulp: subsidieregeling continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg: -€ 8,9 miljoen eenmalig in 2022
- Toezicht en handhaving voor EPBD III: € 1,797 miljoen eenmalig in 2022
- Prenataal huisbezoek: -€ 2,252 miljoen eenmalig in 2022
- Versterking dienstverlening gemeenten: Systeemleren, € 5,0 miljoen structureel vanaf 2023
- Eigen bijdrage huishoudelijke hulp: -€ 95,0 miljoen structureel vanaf 2025
- Overgangsrecht levenslang: € 1,158 miljoen structureel vanaf 2026
- Valpreventie bij ouderen: in 2023 -€ 10,0 miljoen, in 2024 en 2025 -€ 15,0 miljoen, in 2026 -€ 15,833 miljoen en in 2027 -€ 16,667 miljoen

Overhevelingen vanuit integratie-uitkeringen:

- Raadsledenvergoeding kleine gemeenten: € 9,776 miljoen structureel vanaf 2023
- Participatie:
 - Wajong in 2023 € 56,175 miljoen, in 2024 € 57,327 miljoen, in 2025 € 58,374 miljoen, in 2026 € 59,892 miljoen en in 2027 € 70,976 miljoen
 - Regulier werk in 2023 € 53,384 miljoen, in 2024 € 56,371 miljoen, in 2025 € 61,228 miljoen, in 2026 € 65,400 miljoen en in 2027 € 80,336 miljoen
- Voogdij 18+: € 736,676 miljoen structureel vanaf 2023
- Inburgering: in 2023 € 76,571 miljoen, in 2024 € 74,437 miljoen, in 2025 € 72,067 miljoen, in 2026 € 70,990 miljoen en in 2027 € 70,567 miljoen.

Hieronder geven we een toelichting op mutaties een omvang groter dan € 10 miljoen:

- *Energietoeslag*
Op 15 maart 2022 is het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens ingediend bij de Tweede Kamer. Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om dit jaar via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. De bedragen van € 800 per huishouden zijn leidend. Minister Schouten heeft aangegeven dat gemeenten gecompenseerd worden als ze tekort komen.
- *Eigen bijdrage huishoudelijke hulp*
In het coalitieakkoord is opgenomen dat het kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De beoogde datum van inwerkingtreding is op 1 januari 2025 gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 miljoen.
- *Valpreventie bij ouderen*
Het kabinet heeft valpreventie, als kostenbesparende preventiemaatregel opgenomen. Valpreventie draagt bij aan gezond ouder worden en leidt tot netto besparingen in de domeinen Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wet landelijke zorg (Wlz). De maatregelen die nodig zijn voor implementatie worden komende periode uitgewerkt. Dit leidt vanaf 2023 tot een taakstellende besparing in het gemeentefonds.

Algemene toelichting voor de taakmutaties

- Een toelichting op bedragen kleiner dan € 10 miljoen laten we achterwege. We zijn ons bewust dat dit voor een individuele gemeente om redelijk wat geld kan gaan.
- Let wel: voor de taakmutaties, die de batenkant komen in de begroting zal/moet je overwegen welke stelposten komen aan de lastenkant. Hiervoor bieden we bij de beleidsmatige analyse een optie om bij elke taakmutatie een aantekening te maken voor een stelpost aan de lastenkant. Vervolgens wordt de taakmutatie budgettair neutraal weergegeven in de PAUW-rapportage. Een andere mogelijkheid is om de 'samenvatting analyse' te exporteren naar een Excel-bestand en de stelposten hierin handmatig te verwerken.

4. UITGEBREIDERE ANALYSE

In dit onderdeel gaan we uitgebreider in op een aantal onderwerpen.

Accessen 2022 tot met 2027, inclusief vergelijking ten opzichte van mei 2021/september 2021

Accres Relevante Uitgaven

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van ‘samen de trap op en samen de trap af’ hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op trap af-methode wordt het accres (dat is het Frans woord voor ‘groei’) genoemd, en wordt uitgedrukt in een percentage. Het percentage wordt berekend door de relevante rijksuitgaven in enig jaar te vergelijken met het daaraan voorafgaand jaar. Als de rijksuitgaven achter blijven bij de planning, wordt dat onderbesteding of onderuitputting genoemd.

Toelichting op de accres relevante uitgaven:

- Er geldt een vuistregel dat een mutatie in de rijksuitgaven leidt tot een mutatie in het gemeentefonds van 10%. Dat wil zeggen als de rijksuitgaven € 100 miljoen stijgen, leidt dat tot een extra voeding van € 10 miljoen.
- Mutaties in accessen ten opzichte van een vorige circulaire hebben vanaf het basisjaar alle een structureel karakter en cumuleren dus.
- Het kabinet heeft besloten de extra uitgaven die gerelateerd zijn aan corona en een aantal investeringsfondsen ‘buiten haken te plaatsen’. Ze worden dus niet meegenomen in de berekening van het accres.

In de onderstaande tabel worden de accessen 2022 – 2027 weergegeven. De bedragen zijn in miljoenen euro’s:

Accres gemeentefonds in miljoenen €	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Accres stand septemercirculaire 2021	1.030	1.493	741	711	1.010	1.027	0
accres stand meicirculaire 2022	1.030	2.501	2.285	2.299	2.085	-1.377	1.082
Verschil tussen mei 2022 en sept 2021	0	1.008	1.544	1.588	1.075	-2.404	1.082
Cumulatief verschil	0	1.008	2.552	4.141	5.215	2.811	3.893
Eindstand cumulatief meicirculaire 2022	0	2.501	4.786	7.086	9.171	7.793	8.875

In de onderstaande tabel worden de percentages in die jaren weergegeven:

Accres gemeentefonds in %	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Septemercirculaire 2021	3,71	5,04	2,36	2,36	3,29	3,26	
Meicirculaire 2021	3,71	8,43	6,7	6,67	5,91	niet bekend	3,1
Verschil	0	3,39	4,34	4,31	2,62		3,1

Uitkeringsfactor in meerjarenraming: lopende en constante prijzen

De rijksoverheid neemt in de meerjarenraming een loon/prijsontwikkeling (LPO) op en raamt dus inclusief inflatie. De uitkeringsfactor (UF) geldt tegen lopende prijzen en 1 punt van de uitkeringsfactor is gelijk aan 0,001.

Voor alle gemeenten geldt dat de jaren t en t+1 worden geraamd op basis van lopende prijzen. Ongeveer twee derde van de gemeenten raamt echter tegen constante prijzen omdat ze een stabiel budgettair beeld willen creëren, lasten en baten houden hetzelfde niveau. Bij deze gemeenten wordt vanaf het jaar T+2 het effect van de inflatie uit de uitkeringsfactor gehaald. Bij een hoge inflatie zal het accres stijgen, maar ook de aftrek van lopend naar constant. Bij een lage inflatie zal het accres minder hard stijgen, maar dat geldt ook voor de aftrek.

Het ministerie van BZK biedt de gemeenten, die ramen tegen constante prijzen, op hun website handreikingen in een apart rekenblad om zelf berekeningen te maken. Wij bieden, als zakelijke dienstverlener, onze klanten aan om opgaven te berekenen tegen lopende prijzen en constante prijzen. Afgelopen jaren is de prijsmutatie Bbp, een officieel indexcijfer van Centraal Bureau Statistiek (CBS) laag gebleken. De huidige stand is 2,5%, maar nog steeds laag vergeleken bij de huidige inflatie. We geven jou in overweging een hogere index aan te houden en het financieel effect daarvan te ramen bij stap 3 'overige waarden'.

Situatie 1:		Situatie 2:	
Beginstand UF	1,356 Lopende prijzen	Beginstand UF	1,356 Lopende prijzen
Aftrek	<u>0,043</u> LPO 3,6%	Aftrek	<u>0,030</u> LPO 2,4%
Eindstand UF	1,313 Constante prijzen	Eindstand UF	1,326 Constante prijzen

Toelichting op de bovenstaande tabel met als voorbeeld uitkeringsjaar 2024:

- 1% nominale compensatie staat gelijk aan ± € 344 miljoen.
- Eén punt uitkeringsfactor is € 29,409 miljoen.
- 1% nominale compensatie is gelijk aan 11,7 uitkeringspunten en 3,6% is gelijk aan 43 uitkeringspunten

In de meicirculaire 2022 zien we, net als de vorige circulaire, een wisselend beeld voor de reële accessen, alle jaren zijn positief. De prijsmutatie bbp bedraagt in deze circulaire voor het jaar 2024 en 2025 ± 0,9% hoger dan in september 2021. De prijsontwikkeling bbp wordt onder andere gebruikt om de uitkeringsfactoren tegen lopende prijzen te defleren naar constante prijzen.

Reëel accres gemeentefonds in %	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Accres mei 2022	8,43	6,70	6,67	5,91		3,10
Prijsontwikkeling bbp	3,40	3,00	2,50	2,50	2,20	2,20
Reëel accres september 2021	5,03	3,70	4,17	3,41		0,90

Voor geïnteresseerden hebben we een specificatie van het verloop van de uitkeringsfactoren op de PAUW website geplaatst onder de knop 'overige informatie' → rubriek 'documenten' → 'circulaires' → 2022 → mei.

Het verloop van de uitkeringsfactoren tussen mei 2022 en september 2021 met als basisjaar 2022 is als volgt:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Accessen	0,052	0,087	0,145	0,182	0,097	0,133
Uitname accres Volkshuisvestingsfonds	0,000	-0,005	-0,005	-0,005	0,000	0,000
Uitname accres Woningbouwimpuls	0,000	-0,003	-0,004	-0,004	0,000	0,000
Plafond BTW-CF 2021	0,006	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Terugboeken opschalingskorting	0,000	0,014	0,019	0,024	0,000	0,000
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-0,002	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Overige ontwikkeling en afronding	<u>0,001</u>	<u>0,000</u>	<u>0,000</u>	<u>0,000</u>	<u>0,000</u>	<u>0,000</u>
Subtotaal mutatie UF op basis van lopende prijzen	0,057	0,092	0,155	0,197	0,097	0,133
Prijsontwikkeling bbp, waaronder verleggen basisjaar	<u>0,000</u>	<u>0,020</u>	<u>-0,015</u>	<u>-0,028</u>	<u>-0,039</u>	<u>-0,066</u>
Totale mutatie UF op basis van constante prijzen	0,057	0,112	0,140	0,169	0,058	0,067

Aanpassing rekentarieven WOZ voor uitkeringsjaar 2023

Voor uitkeringsjaar 2022 wordt de waarde op peildatum 1 januari 2021 gehanteerd. Voor uitkeringsjaar 2023 wordt de waarde op peildatum 1 januari 2022 gehanteerd. Het verschil tussen die twee is de waardeontwikkeling **gedurende** 2021. Die ontwikkeling is als gemiddelde in het land volgens de circulaire + 13,5 % voor woningen en - 1,0 % voor niet-woningen. Voor uitkeringsjaar 2023 zijn in deze circulaire de rekentarieven aangepast door het ministerie van BZK aan die landelijk gemiddelde waarde mutatie . Voor woningen is het negatieve rekentarief lager, voor niet-woningen hoger (omdat de waardeontwikkeling lager is dan de inflatie, zie hierna). Daarom wordt geadviseerd in uw eigen raming van de WOZ-waarden voor uitkeringsjaar 2023 ook de waardeontwikkeling gedurende 2021 mee te ramen, anders gaat u appels met peren vergelijken.

Het mooiste is uit te gaan van de door het CBS vastgestelde voorlopige OZB-capaciteit 2022 en corrigeer daar de verwachte waardeontwikkeling op van uw eigen gemeente naar 2023. We sluiten niet uit dat u dat niet kunt inschatten. Bijvoorbeeld omdat de visie bij de collega-afdeling dan wel de uitvoeringsorganisatie ontbreekt. In dat geval adviseren wij de schatting van de waarderingskamer van + 13,5 % te hanteren voor woningen en – 0,5% voor niet-woningen.

Neemt u dit mee bij de ingave in PAUW in uitkeringsjaar 2023 bij maatstaf 1a, 1g, 1h en zo nodig 1e. De uitkeringsjaren daarna dient u geen waardeinstijging meer te ramen omdat de rekentarieven niet meer worden aangepast (appels met appels vergelijken). Wel kunt u muteren met waarde mutaties door bijbouw en afbraak van (niet)-woningen.

Het nieuwe rekentarief, dat wordt uitgedrukt in een percentage, wordt overigens gecorrigeerd met de inflatie in 2021, zoals dat door het CPB is vastgesteld op 3,1% volgens de prijsindex Nationale Bestedingen. Als u budgettair neutraal wilt uitkomen zult u de OZB-tarieven in 2023 in ieder geval met dat percentage moeten verhogen.

Ontwikkeling van de uitkeringsbasis

Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, dan zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode en daarom wordt gekozen voor een eenvoudiger oplossing, in casu, de daling van de uitkeringsfactor. Gemeenten kunnen deze korting goedmaken door evenredig te stijgen met de aantallen. Groeigemeenten lukt dat gemakkelijk, de plattelandsgemeenten moeten hier veelal een veer laten, om helemaal niet te spreken over krimpgemeenten.

Webinar meicirculaire 2022

Op dinsdag 7 juni van 11.00 tot 12.30 uur geven we een webinar over de meicirculaire.

Sonja Valstar en Dirk Jans geven een korte samenvatting van de circulaire en daarna kun je vragen stellen. We zitten inmiddels al op 430 aanmeldingen. Heb je je nog niet aangemeld, je bent van harte welkom.

[Bekijk het hele programma en meld je aan.](#)

Slot

Wij wensen jou veel succes met de verwerking!

Namens jouw PAUW-beheerders,
Sonja Valstar. Tel. 06 - 82 89 66 43

5. Bijlage

Aanmaken nieuwe opgave in PAUW, 'mijn maatstaven'

- **Mijn maatstaven.** Onder de 1^e knop 'Opgaven en berekeningen' vindt je submenu 'mijn maatstaven'. Daar zijn alle maatstaven ondergebracht. Je kunt maatstaven uitklikken die je niet gebruikt. Die maatstaven hoef je dan niet te vullen met eenheden als je een nieuwe opgave aanmaakt en ze komen ook niet terug in de overzichten en berekeningen. Zo houdt je de rapportje kort en overzichtelijk. Onze ervaring is dat het kan voorkomen dat maatstaven zijn uitgeklikt die echter wel van toepassing zijn voor jou. Denk aan maatstaf 15b en 15c, extra groei jongeren en leerlingen. Daarom gaan steeds meer abonnees ertoe over om alle maatstaven 'aan' te staan. Wij hebben hierop ingespeeld door bij een berekenings- rapport en samenvatting analyse de optie in te bouwen waarbij standaard alle nul-waarden niet worden getoond op een rapport.
- **Inlezen BZK-waarden.** Als je een nieuwe opgave aanmaakt heb je de keuze tussen
 - Type 1: eigen eenheden/waarden, of
 - Type 2: een opgave met inlezen berekende eenheden/waarden uit het BZK-rekenmodel, of
 - Type 3: tussenvorm met eigen waarden voor de klassieke maatstaven en BZK-waarden voor de maatstaven sociaal domein.

Let op: het is mogelijk voor jou als gebruiker om bij opgaven van type 2 en 3 de ingelezen BZK-waarden te overschrijven. Weet dan dat bij een volgende opgave de waarden weer worden ingelezen als in het oorspronkelijke bestand tenzij je bij het aanmaken van een nieuwe opgave de vinkbox voor het inlezen van de BZK-berekende eenheden 'uit' zet.

Wij, de PAUW-beheerders, hebben de voorkeur voor de variant met eigen eenheden/waarden. De eenheden/waarden uit het rekenmodel zijn bij de meicirculaire voor het basisjaar 2021 verouderd en de ontwikkeling in de meerjarenraming bevat landelijke indexen die niet voor uw gemeente van toepassing hoeven zijn. Bekijk de uitkomsten daarvan dus kritisch.

- **Actieve jaren.** Als je een nieuwe opgave aanmaakt, wordt gevraagd de actieve jaren te kiezen. Ze staan in principe allemaal aan, je kunt de oude jaren uit zetten. We raden aan het jaar 2020 aan te laten staan omdat er in dat uitkeringsjaar nog verrekeningen zijn van de DU Vrouwenopvang. Op deze wijze kun je in de analyse de verschillen tonen.
- **Maatstaf bijstandsontvangers.** Bij deze maatstaf is een driejaars gemiddelde van toepassing. Als je wijziging aanbrengt in de oude jaren T-1 en T-2 is het noodzakelijk dat je dit expliciet bevestigt door te drukken op de button 'opslaan'.
- **IU/DU.** Het aantal stijgt gestaag. Ook deze circulaire weer drie nieuwe. Daarnaast vele wijzigingen van bedragen bij bestaande IU/DU. Bij het aanmaken van een nieuwe opgave worden deze automatisch ingelezen. Bij stap 1 'basisinstellingen' tref je een vinkboxje aan dat standaard op 'aan' staat, sinds release 5.6 van 2019 kun je ze niet meer uitzetten. Dat voorkomt dat je middelen mist waar je wel een beroep op kunt doen.

Beleidsmatige analyses, samenvatting analyses.

Het is in PAUW mogelijk beleidsmatige analyses uit te voeren over circulaire heen. Het rapport 'samenvatting van analyses' is daaraan gekoppeld. **Voorwaarde is wel dat u een afgeronde opgave in PAUW heeft aangemaakt van alle tussenliggende circulaire (dus ook de septembercirculaire of de decembercirculaire).** Een beleidsmatige analyse is alleen dan zichtbaar als een corresponderende opgave is afgerond (met het groene vinkje).

Ods-bestanden omgezet naar Excel-bestanden in xls-formaat

De rijksoverheid publiceert op haar website geen bestanden meer van een enkele leverancier, maar biedt deze aan in een open documenten structuur. De ervaring leert dat diverse gemeenten die bestanden niet kunnen lezen c.q. bewerken. Vandaar dat wij deze bestanden bij wijze van service in xls-formaat aanbieden. Ze zijn in PAUW te vinden bij de documenten Tevens hebben we in PAUW bij de documenten (hoofdknop 'overige informatie' → documenten → circulaire → 2022 → mei). Uiteraard zijn we niet aanspreekbaar op de inhoud, dus ook niet als onverhoopt een koppeling wegvalt.

Bestand toelichting op maatstaven

BZK houdt een bestand bij met toelichting op maatstaven. Denk aan een definitie, herkomst van gegevens, peildatum, formule, uitkeringsfactor al dan niet van toepassing enzovoort. Hierin zijn daar ook de nieuwe maatstaven van het sociaal domein in opgenomen en is handig als je bijvoorbeeld wilt weten wat bedoeld wordt met het T-risicomodel bij de maatstaf 3i-2 'medicijngebruik met drempel' of het 'gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens'. Je kunt de juiste pagina van dit bestand aanroepen door bij de maatstaf binnen de opgave te drukken op het vraagteken achter de maatstaf.

Stelposten in PAUW

Bij het aanmaken van een nieuwe opgave heb je de mogelijkheid om bij stap 3 'overige waarden' stelposten aan te maken. Belangrijk is dat wanneer je een korting op het gemeentefonds wilt ramen, het nodig is in de stelpost voorafgaand aan het bedrag een min-teken te plaatsen. Als je de stelpost opneemt bij stap 3 'overige waarden', worden mutaties ook automatisch zichtbaar in de analyses. Als je de gegevens kopieert van een vorige opgave, gaan ook de stelposten mee. Met de actuele informatie van deze septembercirculaire adviseren we om ook de stelposten in de opgave te checken.

Opslaan eenheden bij maatstaven op eigen harde schijf

Als je van een opgave de eenheden bij de maatstaven wilt opslaan, dan kun je dat doen bij stap 4 'opgave overzicht'. Rechtsonder in het beeldscherm bevindt zich een knop waarmee de aantallen kunnen worden gedownload naar Excel.

Snelle start gids en instructiefilm

Het aantal wisselingen van personeel is de afgelopen jaren flink toegenomen. Om de kennis van PAUW in jouw gemeente goed te borgen hebben we de afgelopen periode voor de PAUW applicatie een **snelle startgids** en een **instructiefilm** ontwikkeld. Ze zijn te vinden in PAUW onder de hoofdknop 'overige informatie':

→ Snelle startgids

→ Instructiefilm

Uiteraard zijn we niet aanspreekbaar op de inhoud, dus ook niet als onverhoopt een koppeling wegvalt.

Volgen baten sociaal domein

Er zijn nog steeds gemeenten die een hek om het sociaal domein hebben staan, te weten de nieuwe taken sinds 2015. Ze willen weten wat er binnenkomt via het gemeentefonds, zodat ze de lasten kunnen aanpassen. In PAUW hebben we daar een voorziening voor. Bij stap 5 in een opgave is het mogelijk te rekenen op basis van maatstaven en clusters. Ga voor de tweede optie, cluster. Op het berekeningsrapport worden ze zichtbaar. De hoofdclusters hebben een blauwe balk, de subclusters een grijze. Voor elke deeltaak sociaal domein is een subcluster zichtbaar gemaakt. Deze informatie kan niet meer verstrekt worden met ingang van het nieuwe verdeelstelsel per 1 januari 2023.

Andere onderwerpen in de circulaire die niet direct betrekking hebben op het gemeentefonds

Kortheidshalve wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de meicirculaire. Geduid wordt op de beleidsdoorlichting Btw-compensatiefonds, integraal overzicht financiën gemeenten, enzovoort.

Peiling, uitslag vorige en nieuwe

Op de aanmeldpagina van de webapplicatie plaatsen we telkens een peiling. De vorige sinds de maartbrief was: *Bent u in staat dit voorjaar een structureel sluitende kadernota 2023-2026 aan te bieden aan de nieuwe gemeenteraad op basis van de maartbrief 2022?*

Aan de peiling hebben 30 abonnees deelgenomen. Tweederde heeft ontkennend geantwoord.

Er staat inmiddels een nieuwe peiling op. De vraag luidt:

Ga je vanaf 2024 een stelpost Jeugdzorg opnemen voor 100% van de netto-reeks van de Arbitragecommissie?

Deelname aan de peiling is mogelijk tot 19 september 2022.

Bereikbaarheid PAUW

De volgende mogelijkheden zijn er om ons te bereiken en de eerste twee opties bij voorkeur:

- Via het algemene mailadres info-lias@inergy.nl
- Via het mailadres beheerderspauw@inergy.nl
- Via het menu 'contact' in de PAUW-applicatie
- Via het menu 'vraag en antwoord' in de PAUW-applicatie
- Via mail naar Sonja Valstar: sonja.valstar@inergy.nl of bellen naar telefoonnummer 06-82896643
- Via mail naar Dirk Jans: dirk.jans@inergy.nl of bellen naar telefoonnummer 06-22574004
- Bellen of mailen naar het kantoor van Inergy kan ook, dit kan wel leiden tot enige vertraging.

We streven er naar jouw vragen binnen 24 uur te beantwoorden.

Aanpalende diensten rond PAUW

We bieden rond onze PAUW applicatie verschillende diensten aan die jou misschien minder bekend zijn. Het betreffen de volgende:

- Als de specialist Gemeentefonds net uitvalt nadat de circulaire uitkomt, kan PAUW jou volledig ontzorgen door de circulaire te verwerken in PAUW, een rapportage te maken voor MT en B&W, de mutaties in het gemeentefonds volledig laten aansluiten op jouw P&C-cyclus;
- Als de medewerker onzeker is omtrent de juiste verwerking van de circulaire, kijken we graag met jou mee in de vorm van een second opinion;
- Het geven van een dag vullende training op jouw werkplek over gemeentefonds en PAUW. Meestal wordt de training aan 2 tot 4 collega's gegeven waarbij volledig wordt ingezoomd op jouw situatie en wensen. De training heeft het karakter van een workshop en leert jou de gemeentefondscirculaire te lezen;
- Het maken van een herindelingsberekening, waarbij gemakkelijk gevolgd kan worden wat de uitkering is van de 'oude' gemeenten versus de uitkering van de nieuwe. Uiteraard maakt de uitkering voor frictiekosten onderdeel uit van de berekening.

Webapplicatie LIAS Buig

De makers van PAUW hebben in 2017 het initiatief opgepakt om een andere grote geldstroom van de rijksoverheid naar gemeenten inzichtelijk te maken. Het gaat om de BUIG-gelden, de gebundelde uitkeringen van inkomensvoorzieningen. Platweg de geldstroom die jouw gemeente in staat stelt bijstandsuitkeringen te verstrekken. Deze applicatie is gemaakt samen met adviesbureau APE, het bureau dat een voorloper van het huidige verdeelmodel heeft gemaakt. De Buig-applicatie kent eenzelfde look and feel als PAUW en grotendeels dezelfde functionaliteit met rekenen, analyseren en rapporteren. Ben je benieuwd wat de nieuwe applicatie voor jou kan betekenen, neem dan contact op met Sonja Valstar. Inmiddels gingen 120 abonnees u voor.

Kennisportaal LIAS Info

Om uiting te geven aan onze ambitie kennispartner te zijn van onze relaties op het gebied van financiële verhouding tussen overheden zijn we eind 2018 een nieuw initiatief gestart, LIAS Info !! Het is een berichtenservice over het vakgebied financiële verhouding. Dat is groot en de bedragen zijn enorm. Gemeentefonds en Buig-uitkering samen bedragen ± € 38 miljard, en daarnaast nog diverse specifieke uitkeringen. Het gaat al gauw om ± 65% van de gemeentelijke inkomsten. De ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. Bijna dagelijks verschijnen er nieuwtjes en rapporten. Voor jou als financieel beleidsambtenaar onmisbare kost om het werk te doen. Op internet is een hoop te vinden, maar het kost veel tijd en moeite op zoek te gaan naar de juiste informatie. En vaak weet je niet eens dat er informatie beschikbaar is. Dan is het fijn dat een organisatie met vakkundige redacteuren alles verzamelt, en vervolgens de informatie op een gebruiksvriendelijke manier tot je brengt. Het kennisportaal is te bekijken via onze website: www.liasinfo.nl of via de **app op de eigen smartphone**, en 24/7 bereikbaar. Een redactieraad met landelijke kopstukken levert hoogwaardige en zeer actuele artikelen, vaak voorzien van een duiding. Je kunt reageren op de artikelen en vragen stellen aan de redacteuren. De applicatie biedt een uitgebreide zoekfunctie. Het aantal blijft toe nemen en onze relaties hebben inmiddels 130 abonnementen afgenomen.